

NÁVOD NA OBSLUHU PRIJÍMAČA

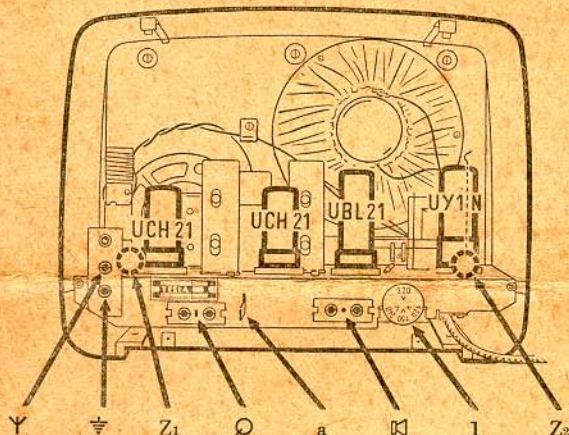
TESLA „405 U”

AKO UVIESŤ PRIJÍMAČ DO CHODU

⚡ Po odňatí zadnej steny a pri akýchkoľvek vnútorných úpravách nepripojujte nikdy prijímač na sieť, lebo kovová kostra prijímača je pod prúdom.

Prijímač je v továrni presne vyvážený, preto nekrúťte a nehýbte súčiastkami vo vnútri prijímača.

Y anténa, ⚡ uzemnenie, 🗣️ vývody pre ďalší reproduktor, 1" prepojo-
vač sieťového napätia, Z₁, Z₂ osvetľovacie žiarovky, ○ prípojka gramofo-
novej prenosky, „a“ prepínač gramofonovej prenosky.

✧ ELEKTRÓNKY

Odskrutkujte zadnú stenu a presvedčte sa podľa obrázku, či sú elektrónky na svojich miestach. Normálne sú elektrónky zasadené do objímok už v továrni. Keby však bola niektorá zo svojej objímky vysunutá alebo keby bolo nutné niektorú nahradiť, postupujte takto:

Elektrónky majú kľúčový kolík. Zasuňte ho do otvoru v strede objímky, elektrónkou pomaly otáčajte až zapadne a potom ju zatlačte do objímky. Pri vytiahnutí elektrónkou nekrúťte, ani ju nepodbierajte ostrým predmetom, mohli by ste ju ľahko zničiť. Elektrónku možno vyňať prostým vytiahnutím.

✧ ŽIAROVKY

Osvetľovacie žiarovky 6-7 V/0.3 A sa dajú ľahko vymeniť keď držiak žiarovky i s objímkou stiahnete s nosníka, na ktorom je nasunutý.

✧ PRIPOJENIE NA SIET'

Prijímač možno napájať z rovnosmernej i striedavej siete (30-100 c/s), o napätí 120, 150, 220 a 240 V. Pred zasunutím vidlice prívodnej šnúry do zásuvky, presvedčte sa, či je prijímač prepnutý na napätie domovej siete. Číslo udávajúce napätie musíte vidieť kruhovým otvorom zadnej steny (vpravo dole). Keby údaj v otvore zadnej steny nesúhlasil s napätím siete, povytiahnite kruhový kotúč prepojovača „1“ (viď obrázok) a natočte ho tak, aby číslo žiadaného napätia bolo hore a bolo ho vidieť otvorom zadnej steny.

✧ POISTKA

Osvetľovacie žiarovky prijímača sú súčasne poistkou a chránia prijímač pred vážnejším poškodením. Ak sa prepáli žiarovka, nahraďte ju žiarovkou dodávanou súčasne s prijímačom alebo žiarovkou toho istého typu.

PRIPOJENIE PRIJÍMAČA

✧ ANTÉNA

Ak chcete prijímač plne využiť, pripojte ho na dobrú vonkajšiu anténu. Dokonalý príjem, zvlášť u slabých vysielateľov, závisí na použitej anténe. Anténa pre prijímač „405 U“ nemá byť príliš dlhá, zvlášť ak je prijímač inštalovaný v blízkosti silného vysielateľa. Normálne vyhovie anténa o dĺžke 10-15 m (i so svodom). V oblastiach so silnými poruchami doporučujeme použiť antény s tieneným svodom a do sieťového prívodu zaradiť účinný sieťový filter (odrušovač). Anténu zaveste čo najvyššie vo voľnom priestore, pokiaľ možno do väčšej vzdialenosti od rušivých zdrojov (elektromotorov, vedení silnoprúdových, telefónnych, atď.) a od kovových ži'abov, striech a okapov. Prijímač postavte tak, aby bolo vedenie vo vnútri miestnosti čo najkratšie. Anténny prívod zasunte do zdierky označenej Υ . Pri dobrých podmienkach stačí však, k príjmu silných vysielateľov, tiež náhražková alebo izbová anténa z niekoľko metrov drótu. Taktiež uzemňovacieho vedenia možno použiť ako antény; v tom prípade ostáva uzemňovacia zdierka voľná.

✧ UZEMNENIE

Ak má byť príjem čistý a bez porúch, je potrebné dobré uzemnenie, pripojené na uzemňovaciu dosku alebo na hlavné potrubie vodovodu. Prívod od uzemnenia k prijímaču má byť čo najkratší a zo silného medeného drótu. Pripojí sa na zdierku ⚡ .

✧ PREHRÁVANIE GRAMOFONOVÝCH DOSÁK

Na zdierky označené ⊙ sa pripoja prívody od gramofonovej prenosky a páčka prepínača „a“ (viď obrázok) na zadnej stene prijímača sa prepne do spodnej polohy. Hlasitosť a zafarbenie reprodukcie sa riadi rovnakými gombíkmi ako príjem rozhlasového vysielania.

✧ PRIDAVNÝ REPRODUKTOR

Na zdierky označené ⊞ možno pripojiť ďalší nízkoohmový reproduktor (impedancie asi 5 ohm) teda elektrodynamický reproduktor bez výstupného transformátora.

OBSLUHA PRIJÍMAČA

✧ SIETOVÝ VYPÍNAČ, REGULÁTOR HLASITOSTI A PREPÍNAČ TÓNOVEJ CLONY

(na ľavej bočnej stene prijímača)

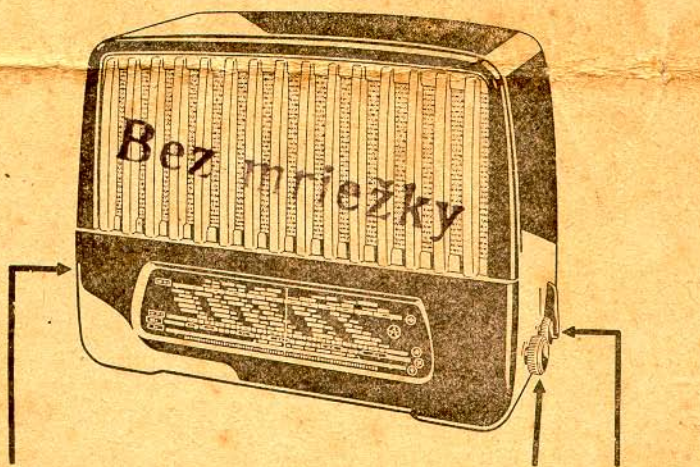
Ak je prijímač pripravený k prevádzke, zapnete ho otočením gombíka vo smere pohybu hodinových ručičiek až začujete klapnutie. Ďalším otáčaním sa stupňuje hlasitosť. Vysunutím gombíka možno meniť zafarbenie zvuku a potlačiť mnohé rušivé piskoty. Najjasnejšieho prednesu dosiahnete, ak je gombík zasunutý.

Prijímač vypnite otočením toho istého gombíka celkom dol'ava, až je opäťovne počuť klapnutie vypínača.

✧ VLNOVÝ PREPÍNAČ (zadný gombík na pravej bočnej stene)

Páčkovým gombíkom prepínača zapnete vlnový rozsah v ktorom vysielajú žiadajúci vysielateľ.

Ak páčka gombíka ukazuje smerom hore, je prijímač prepnutý na rozostrené krátkovlnné pásmo 31 m. V ďalšej polohe (smerom pohybu ručičiek hodín) na krátkovlnný rozsah 16—51 m, v tretej polohe tým istým smerom na stredovlnný rozsah 187 až 571 m. Ak ukazuje páčka gombíka smerom k zadnej stene prijímača, je tento prepnutý na dlhovlnný rozsah 1000—2000 m. Jednotlivé polohy páčky gombíka prepínača sú zakreslené vpravo na ladiacej stupnici, vždy u príslušného vlnového rozsahu.

Sieťový vypínač, regulátor hlasitosti,
prepínač tónovej clony

Ladenie Vlnový prepínač

✧ LADENIE (predný gombík na pravej bočnej stene)

Asi 30 sekúnd po zapnutí prijímača, keď sa osvetlí ladiaca stupnica a zahrejú elektrónky, nariaďte stupnicový ukazovateľ otáčaním ladiaceho gombíka, aby sa kryl s políčkou žiadajúceho vysielateľa alebo aby udával približne jeho vlnovú dĺžku.

Jemným otáčaním v oboch smeroch opravte ladenie, aby prednes žiadajúceho vysielateľa nebol skreslený a obsahoval najviac hlbokých tónov, bez ohľadu na to, či ukazovateľ kryje prostriedok značky.

Krátkovlnné pásma zaberajú len označené malé úseky krátkovlnnej stupnice 16 až 51 m, preto je nutné vysielace v tomto rozsahu ladiť opatrne. Otáčajte ladiacim gombíkom veľmi pomaly, ináč žiadaný vysielateľ ľahko prejdete, bez toho, že by ste ho počuli.

Rozostreté pásmo 31 m odstraňuje túto nevýhodu, tu možno ladiť vysielateľ tak isto pohodlne, a spoľahlivo ako na stredných alebo dlhých vlnách.

✱ PRIJEM KRÁTKYCH VLN (rozsah 16—51 m)

Na krátkych vlnách možno prijímať vysielace z veľkých vzdialeností za malého rušenia príjmu atmosférickými poruchami, ktoré zvlášť v lete takmer znemožňujú posluš na stredných a dlhých vlnách. Prijem na krátkych vlnách nie je však tak stály a spoľahlivý ako na vlnách dlhších. Sú dni, kedy je príjem veľmi špatný a inokedy opäť predstihuje akékoľvek očakávanie. Taktiež podmienky príjmu na rôznych pásmach sa veľmi líšia. Vlny kratšie než 20 m (16—19 m) sú tak zvané vlny denné a preto vysielace, pracujúce na týchto vlnách, možno lepšie prijímať ak je cesta ich šírenia prevažne ožiarená denným svetlom.

Vysielace s dĺžkou vlny okolo 50 m (pásmo 41 m a 49 m) sú vysielace nočné a ich príjem je možný na väčšiu vzdialenosť, ak nie je cesta, ktorú musia prekonať, ožiarená denným svetlom.

Vysielace s vlnovou dĺžkou 20—30 m (pásmo 25 a 30 m) je dobre počuť vo dne, i v noci, preto je pásmo 31 m u prijímača rozostrené.

✱ DŮLEŽITÉ PRIPOMIENKY

Činnosť prijímača je závislá tiež na tom, ako zasuniete vidlicu prívodnej šnúry do sieťovej zásuvky. Ak je nesprávne zasunutá, je príjem na striedavej sieti rušený poruchami alebo hučaním, na rovnomernej sieti nehrá prijímač vôbec. V týchto prípadoch je nutné vidlicu zasunúť obrátenou stranou. Je vhodné na sieťovej zásuvke vždy ekovať, doporučujeme označiť na sieťovej zásuvke polohu značky na vidlici prívodnej šnúry prijímača.

Ak dbáte pri zapojení a obsluhu presne tohoto návodu, dosiahnete uspokojivého výsledku. Prijímač bol pred odoslaním starostlivo preskúšaný.

Ak by však prijímač nepracoval oproti očakávaniu celkom bez chyby, radíte sa týmito pokynmi:

Keď nesvieti stupnica alebo keď prijímač nehrá, preskúšajte:

1. Či v zásuvke je prúd (vyskúšajte stolnou lampou) a či v nej má vidlica dobrý dotyk.
2. Či sú všetky elektrónky zasunuté do správnych objímok podľa nákresu na zadnej stene prijímača a či majú dobrý dotyk.
3. Či prepínač sieťového napätia je správne zasunutý a či má dobrý dotyk.
4. Či nie je chybná alebo uvolnená niektorá osvetľovacia žiarovka (v tom prípade prijímač vôbec nehrá).
5. Či nie je prijímač zapnutý na reprodukciu gramofonových dosák, prepínačom „a“ na zadnej stene prijímača.

Keď je prijímač rušený piskotom, čo sa môže stať v blízkosti miestneho silného vysielateľa, skráťte pokiaľ možno anténu, popri prípade nahraďte ju niekoľkými metrami drótu. V blízkosti silného vysielateľa mnohokrát piskoty odstránite, keď zapojíte medzi prijímač a anténu odlašovač, ktorý naladíte na vlnu rušiaceho vysielateľa.

Pri vážnejších chybách obráťte sa vždy radšej na predajňu, ktorá vám prístroj dodala.

